

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА**

Кафедра політології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

Вересня 2025р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МІЖНАРОДНІ КОНФЛІКТИ
ТА МИРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ**

Рівень вищої освіти

другий (магістерський) рівень

Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація

та міжнародні відносини

Спеціальність

С2 – «Політологія»

Освітньо-професійна програма:

Політологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні конфлікти та миротворча діяльність» Одеса: ОНУ. 20 с.

Розробник: **І.М. Милосердна**, кандидат політичних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри _____ політології _____

Протокол № 1 від "19" серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Світлана КОЧ
(прізвище та ініціали)

Погоджено із гарантом ОПП Політологія

(підпис)

Олег ХОРОШИЛОВ
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) ФМВПС

Протокол № 1 від "29" серпня 2025 р.

Голова НМК

(підпис)

Олег ХОРОШИЛОВ
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № __ від "__" ____ 20 __ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Світлана КОЧ
(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 залікових модулів - 2 змістових модулів – 2 ІНДЗ* – _____ (вид завдання)	Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини Спеціальність С 2 Політологія Рівень вищої освіти: <i>Другий (магістерський)</i>	Обов’язковий компонент 15	
		Рік підготовки:	
		2-й	-
		Семестр	
		3-й	-
		Лекції	
		20 год.	8
		практичні	
		20 год.	4
		Лабораторні	
		0 год.	-
		Самостійна робота	
		80 год.	108
		у т.ч. ІНДЗ*: - _____ год.	
		Форма підсумкового контролю: іспит	

* – за наявності

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дана навчальна дисципліна належить до циклу дисциплін фахової та практичної підготовки здобувачів освітньо-професійної програми підготовки фахівців у сфері політології за освітнім ступенем «Магістр» зі спеціальності С2 «Політологія» освітньо-професійної програми Політологія» і є теоретичним і практичним підґрунтям для розуміння природи й суті міжнародних конфліктів та особливостей миротворчої діяльності держави в сучасному світовому політичному процесі.

Мета – формування розгорнутого уявлення про теоретичні та методологічні підходи до міжнародних конфліктів та миротворчої діяльності, а також особливості миротворчої діяльності в сучасних міжнародних відносинах.

Завдання - засвоєння головних причин і етапів міжнародних конфліктів; формування системного бачення щодо сутності, принципів миротворчої діяльності; оволодіння знаннями щодо методів врегулювання міжнародних конфліктів на основі концепції та доктрини щодо укріплення та удосконалення компонентів превентивного реагування.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральні компетентності (ІК)

ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

СК05. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні

СК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні

Очікувані програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.

ПРН04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення

поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.

ПРН06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів

ПРН07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

Практична складова: здійснити аналіз та надати оцінку міжнародним конфліктам ХХІ століття, розв'язання яких здійснювалося за допомогою миротворчих операцій ООН.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Теоретичні засади міжнародних конфліктів та миротворчої діяльності

Тема 1. Міжнародні конфлікти та миротворча діяльність як навчальна дисципліна. Сутність та зміст міжнародних конфліктів

Понятійний апарат та предметне поле дисципліни. Реальна сутність міжнародного конфлікту та його специфіка як конфлікту суверенних держав.

Вплив міжнародних конфліктів на миротворчу діяльність.

Міжнародні конфлікти з точки зору школи лібералізму. Міжнародні конфлікти за класичним марксизмом. Сучасні теорії та їхні підходи до міжнародних конфліктів.

Право війни як найдавніша галузь міжнародного права. Співвідношення понять «право війни» і «право збройних конфліктів». Основні міжнародно-правові інструменти в галузі права збройних конфліктів. Женевські конвенції 1949 р. про захист жертв війни та додаткові протоколи до них 1977 р.

Основні принципи права збройних конфліктів (гуманізм, лицарство, військова необхідність). Театр війни, театр воєнних дій і нейтралітет.

Дипломатичні аспекти проблеми міжнародної відповідальності держав і кримінальної відповідальності індивідів за порушення права збройних конфліктів.

Роль миротворчої діяльності в міжнародних конфліктах.

Тема 2. Класифікація та типологізація конфліктів і форм їхнього врегулювання

Конфлікт як форма реалізації політичних інтересів.

Ініціювання, регулювання та вирішення політичних конфліктів: методологія, методика і процедури. Деструктивні технології та їхні варіації. Попередження політичних конфліктів. Використання насильства. Латентний конфлікт.

Роль дипломатії в запобіганні та припиненні збройних конфліктів. Роль дипломатії у перетворенні міжнародного права на право всеосяжної міжнародної безпеки. Превентивна дипломатія.

Баланс інтересів і профілактика конфліктів. Особливості управління конфліктами. Принципи компетентності, співпраці та компромісу. Конструктивні технології та їхні варіації. Прогнозування конфліктів. (Розроблення нормативних процедур вирішення типових передконфліктних ситуацій. Усунення причин конфлікту. Підтримка співпраці, соціальне партнерство. Інституціоналізація відносин. Нормативно-правові механізми.) Нелегальні та легальні форми насильства. Відмінність силових і примусових дій. Проблеми визначення миротворчих операцій.

Вирішення конфлікту та врегулювання конфлікту. Основні форми завершення конфлікту. Критерії розв'язаності конфлікту. Умови та чинники розв'язання конфліктів. Стратегії розв'язання конфлікту: суперництво, співпраця, компроміс, пристосування і відхід від розв'язання проблеми. Технології консенсусу та компромісу. Переговори та їхні типи. Динаміка переговорного процесу. Позиційний торг. Медіаторинг та його види. Посередництво. Арбітраж. Погоджувальні процедури.

Тема 3. Еволюція та вдосконалення практики підтримання миру. Міжнародно-правові підходи до визначення миротворчості.

Дискусії про характер сучасного світоустрою (моноцентричний та поліцентричний порядок): американські, європейські, азіатські підходи та оцінки.

Особливості вироблення понятійного апарату миротворчої діяльності. Інституційні аспекти миротворчої діяльності.

Тема 4. Принципи та доктрини миротворчості в сучасних міжнародних відносинах. Багатонаціональний характер миротворчих операцій.

Зростання міжнародно-політичної нестабільності, переформатування сучасної системи міжнародних відносин сучасної системи міжнародних відносин і контури пост-сучасного світового порядку (кінець 2000-х - початок 2020-х рр.). Основні структурні проблеми міжнародних відносин у 2000-ті рр. та їхні регіональні проекції. Проблема транснаціонального тероризму в міжнародних відносинах початку 2000-х рр. Загострення ісламського екстремізму в 1990-х рр. Розвиток Афганського конфлікту. 11 вересня 2001 р. і формування «Глобальної антитерористичної коаліції». Антитерористична операція США в Афганістані. Загострення індо-пакистанських протиріч. Спроби формування нової системи відносин Росії і НАТО в рамках антитерористичної коаліції.

Принципи та доктрини миротворчої діяльності.

Парламентський контроль та законодавчі проблеми миротворчості. Застосування сили в миротворчих операціях. Військова сила: поняття, структура, форми застосування та функції. Еволюція міжнародно-правових норм використання військової сили.

Геостратегічне маневрування та міжнародна безпека. Геостратегічне маневрування в контексті роззброєної дипломатії. Геостратегічне маневрування в контексті міжнародного економічного і науково-технічного суперництва.

Тема 5. Миротворчі сили та міжнародне гуманітарне право

Систематизація миротворчих операцій та особливості їх класифікації: peacekeeping, multidimensional peace operations, humanitarian intervention та peace enforcement.

Превентивна дипломатія. Операції щодо підтримання миру. Міжнародне співробітництво: поняття та особливості в сучасних умовах. Нові парадигми в міжнародному та гуманітарному праві.

Запрошення та спрямування миротворців: роль парламентів. Міжнародне гуманітарне право: визначення, цілі, джерела, принципи та сфера застосування. Базові документи міжнародного гуманітарного права. Міжнародне гуманітарне право та гарантії прав людини.

Змістовий модуль II. Миротворча діяльність ООН та особливості національно-державної позиції певних держав щодо миротворчої діяльності

Тема 6. Миротворчість ООН: еволюція та сучасний стан. Система миротворчості ООН.

Теоретичні засади миротворчої діяльності в Уставі ООН.

Централізована система миротворчої діяльності ООН. Концептуальні засади оновлення миротворчої діяльності ООН. Концепції та доктрини щодо укріплення та удосконалення компонентів превентивного реагування. Система забезпечення

готовності миротворчого потенціалу. Програма нового партнерства: відкриваючи нові горизонти діяльності ООН з підтримання миру (2009).

Зародження та розвиток практики проведення миротворчих операції ООН. Механізми фінансування миротворчих операцій ООН. Співробітництво ООН із регіональними організаціями в сфері миротворчості.

Тема 7. Національно-державна позиція США щодо миротворчості.

Законодавче закріплення миротворчої діяльності в США. Роль конгресу в миротворчій діяльності. Політичні цілі. Ризики. Оперативне командування. Парламентський контроль. Досвід участі США у миротворчих операціях.

Тема 8. Національно-державна позиція Великобританії та країн ЄС щодо миротворчості.

Законодавче закріплення миротворчої діяльності в Великобританії та країнах ЄС (Франція, Німеччина, Італія). Роль конгресу в миротворчій діяльності. Політичні цілі. Ризики. Оперативне командування. Парламентський контроль. Досвід участі США у миротворчих операціях.

Тема 9. Україна та миротворча діяльність.

Нормативні засади миротворчої діяльності в Україні. Політичні цілі. Ризики. Парламентський контроль. Динаміка участі України у миротворчих операціях.

Участь України в миротворчих місіях ООН.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>Змістовий модуль I. Теоретичні засади міжнародних конфліктів та миротворчої діяльності</i>										
Тема 1. Міжнародні конфлікти та миротворча діяльність як навчальна дисципліна. Сутність та зміст міжнародних конфліктів	12	2	2		8	12	2	-	-	10
Тема 2. Класифікація та типологізація конфліктів і форм їхнього врегулювання	12	2	2		8	12	2	-	-	10
Тема 3. Еволюція та вдосконалення практики підтримання миру. Міжнародно-правові підходи до визначення миротворчості.	14	4	2		8	14	1	1	-	12
Тема 4. Принципи та доктрини миротворчості. Багатонаціональний характер миротворчих операцій.	16	4	4		8	14	1	1	-	12
Тема 5. Миротворчі сили та міжнародне гуманітарне право	14	2	2		10	14	-	-	-	14
Разом за змістовим модулем 1	68	14	12		42	66		-	-	58
<i>Змістовий модуль II. Миротворча діяльність ООН та особливості національно-державної позиції певних держав щодо миротворчої діяльності</i>										
Тема 6. Миротворчість ООН: еволюція та сучасний стан. Система миротворчості ООН.	14	4	2		8	13	2	1	-	10
Тема 7. Національно-державна позиція США щодо миротворчості.	12	2	2		8	14	-	-	-	14
Тема 8. Національно-державна позиція Великобританії та країн ЄС щодо миротворчості.	14	-	2		12	14	-	-	-	14
Тема 9. Україна та миротворча діяльність	12	-	2		10	13	-	1	-	12

Разом за змістовим модулем 2	52	6	8		38	54	2	-	-	50
ІНДЗ*										
Усього годин	120	20	20		80	120	8	4	-	108

* – за наявності

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1.	Тема 1. Міжнародні конфлікти та миротворча діяльність як навчальна дисципліна. Сутність та зміст міжнародних конфліктів Міжнародний конфлікт як самостійна галузь знань. Функції міжнародних конфліктів у системі міжнародних відносин. Структура та динаміка міжнародного конфлікту. Війна як форма розв'язання міжнародного конфлікту Різновиди воєн (класичні та війни нового типу). Міжнародні конфлікти релігійного характеру. Сучасні конфлікти цивілізаційного характеру. Внутрішньодержавні конфлікти	2	-
2.	Тема 2. Класифікація та типологізація конфліктів і форм їхнього врегулювання. Класифікація та типологія політичних конфліктів. Способи врегулювання міжнародних конфліктів: принцип розведення інтересів; принцип «винесення за дужки»; принцип деескалації. Силові та примусові дії: визначення та різниця.	2	-
3.	Тема 3. Еволюція та вдосконалення практики підтримання миру. Міжнародно-правові підходи до визначення миротворчості. Дискусії про характер сучасного світоустрою (моноцентричний vs поліцентричний порядок): американські, європейські, азіатські підходи та оцінки. Миротворчість як «справедлива війна». Терміни та поняття в сфері миротворчості. Західноєвропейська наукова школа миротворчої діяльності. Концепція гуманітарної інтервенції. Концепція «відповідальності за захист». Миротворча концепція переходу від сучасної культури війни до культури миру і злагоди. Миротворчі завдання.	2	1
4.	Тема 4. Принципи та доктрини миротворчості. Багатонаціональний характер миротворчих операцій. Доктрини миротворчої діяльності. Принципи миротворчої діяльності. Види миротворчої діяльності. Запобігання конфліктів та становлення миру: превентивні міри; операції із підтримання миру; регулювання криз. Багатонаціональні миротворчі сили	4	1
5.	Тема 5. Миротворчі сили та міжнародне гуманітарне право. Поняття «миротворчі сили». Миротворча операція: визначення. Мандатна, санкціонована та несанкціонована миротворча діяльність. Учасники миротворчої діяльності: поняття та види. Регіональні організації. Міжнародне гуманітарне право: визначення, принципи та функції. Застосування міжнародного гуманітарного права до миротворчих операцій ООН.	2	-
6.	Тема 6. Миротворчість ООН: еволюція та сучасний стан. Система миротворчості ООН. Еволюція миротворчої діяльності ООН в постбіполярний період. Доктрина «операцій миру». Правові засади та принципи. Основні напрямки еволюції миротворчої діяльності ООН. Ініціативи в сфері реформування миротворчої діяльності ООН. Процедура прийняття рішень. Проблеми фінансування миротворчості ООН. Взаємодія ООН та регіональних організацій. Посилення ролі Китаю в діяльності миротворчих сил ООН.	2	1
7.	Тема 7. Національно-державна позиція США щодо миротворчості Нормативне закріплення миротворчої діяльності США. «Операції на користь	2	-

	миру»: сутність позиції США щодо миротворчості. Доктринальні розробки НАТО в сфері миротворчості.		
8.	Тема 8. Національно-державна позиція Великобританії та країн ЄС щодо миротворчості. Нормативне закріплення миротворчої діяльності Великобританії. Польовий устав «Миротворчі операції» Великобританії (1988). Нормативне закріплення миротворчої діяльності Франції. Нормативне закріплення миротворчої діяльності Німеччини.	2	-
9.	Тема 9. Україна та миротворча діяльність. Нормативні засади миротворчої діяльності в Україні. Динаміка участі України у миротворчих операціях.	2	1

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

(не передбачено)

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ.

(не передбачено)

8. САМОСТІЙНА РОБОТА.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Тема 1. Міжнародні конфлікти та миротворча діяльність як навчальна дисципліна. Сутність та зміст міжнародних конфліктів. Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Продумайте обґрунтування наукового статусу міжнародного конфлікту та миротворчої діяльності. Розкрийте та проаналізуйте зміст базових категорій миротворчої діяльності. Проаналізуйте функції міжнародних конфліктів у системі міжнародних відносин.	8	10
2	Тема 2. Класифікація та типологізація конфліктів і форм їхнього врегулювання. Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Визначте та проаналізуйте основні критерії типології політичних конфліктів. На основі аналізу міжнародних конфліктів у ХХІ столітті, встановіть, які методи регулювання конфліктів - дипломатичні чи соціально-політичні - сприяли розв'язанню суперечок. Розробити стратегію мирного врегулювання Палестино-ізраїльського конфлікту: стан конфлікту на рубежі ХХІ ст., ґрунтуючись на Резолюціях Генеральної Асамблеї ООН. Виявити сильні та слабкі аспекти діяльності міжнародного співтовариства щодо врегулювання цього міжнародного конфлікту.	8	10
3	Тема 3. Еволюція та вдосконалення практики підтримання миру. Міжнародно-правові підходи до визначення миротворчості. Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Проаналізуйте дискусії про характер сучасного світоустрою (моноцентричний vs поліцентричний порядок). Розкрийте зміст концепцій гуманітарної інтервенції та «відповідальності за захист».	8	12
4	Тема 4. Принципи та доктрини миротворчості. Багатонаціональний характер миротворчих операцій. Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі.	8	12

	Розкрийте та проаналізуйте основні принципи миротворчої діяльності. Назвіть та проаналізуйте основні доктрини миротворчої діяльності.		
5	Тема 5. Миротворчі сили та міжнародне гуманітарне право. Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Визначте поняття «миротворчі сили», «миротворча операція», «миротворча місія». В чому сутність та особливості мандатної, санкціонованої та несанкціонованої миротворчої діяльності.	10	14
6	Тема 6. Миротворчість ООН: еволюція та сучасний стан. Система миротворчості ООН. Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Дайте оцінку міжнародним конфліктам ХХІ століття, розв'язання яких здійснювалося за допомогою миротворчих операцій ООН. Назвіть ініціативи в сфері реформування миротворчої діяльності ООН.	8	10
7	Тема 7. Національно-державна позиція США щодо миротворчості. Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Проаналізуйте законодавчі засади миротворчої діяльності США. Проаналізуйте та визначте динаміку участі США у миротворчих операціях.	8	14
8	Тема 8. Національно-державна позиція Великобританії та країн ЄС щодо миротворчості. Опрацюйте рекомендовану літературу. ІНДЗ: Надайте відповіді в самостійній письмовій роботі. Проаналізуйте законодавчі засади миротворчої діяльності країн ЄС (за вибором).	12	14
9	Тема 9. Україна та миротворча діяльність. Проаналізуйте законодавчі засади миротворчої діяльності України. Проаналізуйте та визначте динаміку участі України у миротворчих операціях.	10	12
ВСЬОГО		80	108

В якості самостійної роботи* здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання*	Компетентності та результати навчання, що формуються	Кількість годин
<u>Прометеус</u>, Міжнародне гуманітарне право: захист жертв війни та обмеження воєнних дій В умовах міжнародного збройного конфлікту на території України важливе значення має поширення знань із міжнародного гуманітарного права, яке забезпечує захист жертв війни та обмежує засоби й методи ведення воєнних дій. Будучи суто абстрактними в мирний час, норми міжнародного гуманітарного права перетворюються на механізм	СК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні ПРН06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів	Відповідно до програми курсу

забезпечення життя та здоров'я під час збройного конфлікту. Тому поширення знань із міжнародного гуманітарного права, по-перше, юридичний обов'язок держави, по-друге, запит суспільства щодо розуміння правового регулювання захисту жертв війни, кваліфікації воєнних злочинів та відповідальності за порушення міжнародного гуманітарного права, до того ж, це питання особистої безпеки, формування системи поведінки заради виживання, і нарешті – питання застосування принципів правосуддя перехідного періоду та реінтеграції тимчасово окупованих територій. Включення компетентностей із міжнародного гуманітарного права до Державного стандарту профільної школи обумовлює необхідність знати й розуміти сутність та основні поняття МГП освітянами, особливості викладання цих тем у закладах освіти. https://prometheus.org.ua/prometheus-free/international-humanitarian-law		
--	--	--

**Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти. Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.*

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни «Міжнародні конфлікти та миротворча діяльність» застосовуються словесний, наочний, практичний методи навчання: читання лекції, опрацювання текстів основних робіт дослідників, роботу з навчальною та спеціальною літературою, індивідуальні консультації.

СЛОВЕСНІ ТА НАОЧНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ (лекційні заняття; опитування; консультування; доповіді та мультимедійні презентації);

ПРАКТИЧНІ (тестові вправи; опрацювання матеріалу шляхом підготовки презентації);

КОЛЕКТИВНЕ ТА ІНДИВІДУАЛЬНЕ ОПРАЦЮВАННЯ ЗАВДАНЬ (колективне обговорення, виконання та презентація ІНДЗ, обговорення проблемних питань та результатів самостійної роботи).

Для розв'язання учбово-професійних завдань навчальної дисципліни застосовано комплексний підхід до діяльності у процесі навчання. Використовуються класичні дидактичні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (лекція-пояснення, бесіда, контроль, самоконтроль, взаємоконтроль і т.п.)

Основні форми (методи) проведення занять – це різні типи лекцій, а також практичні заняття – теоретичне обговорення питань, дискусія, конференція, співбесіда, реферативна форма, презентація, інтерактивний онлайн дискурс.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Засоби діагностики якості освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Поточний контроль: усний контроль: індивідуальне і фронтальне опитування, захист рефератів/презентацій, доповідь; письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами;

Періодичний контроль: тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями (можливо тестування, контрольне опитування).

Підсумковий контроль: іспит.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Опитування на занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і джерел.
	1-4	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел.
	5-10	Здобувач бере активну участь у практичному занятті, в обговоренні проблемних питань, користується додатковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем; доповідь	0	Не зараховуються реферати (довідки) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	3	Доповідь та презентація самостійними, але не опрацьована актуальність, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал є формальним, висновки не конкретизовані (відсутні), тема не розкрита.

та демонстрація презентації	4-5	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, усно здобувач пояснює матеріал невпевнено, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними прогалинами.
	6 -8	Доповідь та презентація виконані самостійно, опрацьована актуальність теми із зазначенням невирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний, здобувач без допомоги викладача пояснює матеріал, самостійні висновки, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням самостійно розроблених схем, містить посилання на джерела, хоча здобувач іноді недостатньо вміло в усній формі може сформулювати деякі положення доповіді.
	9-10	Доповідь та презентація виконані самостійно, актуальність розкрита із зазначенням невирішених раніше аспектів, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза, теоретичний аналіз ґрунтовний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку – самостійні ґрунтовні судження, підкріплені доказами, містить посилання на джерела.
Контрольна робота	0	Відповіді неправильні (у тестових роботах)
	0-10	Контрольна робота (опитування) за кожним змістовним модулем.

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Міжнародний конфлікт як самостійна галузь знань.
2. Функції міжнародних конфліктів у системі міжнародних відносин.
3. Структура та динаміка міжнародного конфлікту.
4. Війна як форма розв'язання міжнародного конфлікту
5. Різновиди воєн (класичні та війни нового типу).
6. Класифікація та типологія політичних конфліктів.
7. Міжнародні конфлікти релігійного характеру.
8. Сучасні конфлікти цивілізаційного характеру.
9. Внутрішньодержавні конфлікти
10. Способи врегулювання міжнародних конфліктів: принцип розведення інтересів; принцип «винесення за дужки»; принцип деескалації.
11. Стратегії розв'язання конфлікту: суперництво, співпраця, компроміс, пристосування і відхід від розв'язання проблеми.
12. Технології консенсусу та компромісу у вирішенні міжнародних конфліктів.
13. Переговори та їхні типи.
14. Переговорний процес: поняття та динаміка.
15. Силкові та примусові дії: визначення та різниця.
16. Дискусії про характер сучасного світоустрою (моноцентричний vs поліцентричний порядок): американські, європейські, азіатські підходи та оцінки.
17. Основні категорії в сфері миротворчої діяльності.
18. Західноєвропейська наукова школа миротворчої діяльності.
19. Сутність та зміст концепції гуманітарної інтервенції.
20. Сутність та зміст концепції «відповідальності за захист».
21. Миротворча концепція переходу від сучасної культури війни до культури миру і злагоди: сутність та зміст
22. Доктрини миротворчої діяльності.
23. Принципи миротворчої діяльності.
24. Види миротворчої діяльності.
25. Запобігання конфліктів та становлення миру: превентивні міри; операції із підтримання миру; регулювання криз.
26. Систематизація миротворчих операцій та особливості їх класифікації: peacekeeping, multidimensional peace operations, humanitarian intervention та peace enforcement.
27. Превентивна дипломатія: поняття, сутність та роль в сучасних умовах.
28. Миротворча операція: визначення та види.
29. Мандатна, санкціонована та несанкціонована миротворча діяльність.
30. Учасники миротворчої діяльності: поняття та види.
31. Регіональні організації як учасники миротворчої діяльності.
32. Міжнародне гуманітарне право: визначення, принципи та функції.
33. Міжнародне гуманітарне право: цілі, джерела та сфера застосування.

34. Застосування міжнародного гуманітарного права до миротворчих операцій ООН.
35. Еволюція миротворчої діяльності ООН в постбіполярний період.
36. Доктрина «операцій миру». Правові засади та принципи миротворчої діяльності ООН.
37. Основні напрямки еволюції миротворчої діяльності ООН.
38. Ініціативи в сфері реформування миротворчої діяльності ООН.
39. Процедура прийняття рішень щодо миротворчої діяльності в ООН.
40. Механізми фінансування миротворчої діяльності ООН.
41. Взаємодія ООН та регіональних організацій.
42. Посилення ролі Китаю в діяльності миротворчих сил ООН.
43. Нормативне закріплення миротворчої діяльності США.
44. «Операції на користь миру»: сутність позиції США щодо миротворчості.
45. Доктринальні розробки НАТО в сфері миротворчості.
46. Нормативне закріплення миротворчої діяльності Великобританії.
47. Нормативне закріплення миротворчої діяльності Франції.
48. Нормативне закріплення миротворчої діяльності Німеччини.
49. Нормативні засади миротворчої діяльності в Україні.
50. Динаміка участі України у миротворчих операціях.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

		Поточний та періодичний контроль							Підсумковий контроль Професійний курс, тренінг, професійне стажування, онлайн-курс, громадянська освіта (3 ЄКТС, 90 годин)	Сума балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	Іспит 25	100
5	5	5	5	15 Модульний контроль №1	5	5	5	15 Модульний контроль №2		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

1. Милосердна І.М. Робоча програма курсу «Міжнародні конфлікти та миротворча діяльність» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С2 «Політологія».

2. Милосердна І.М. Силабус курсу «Міжнародні конфлікти та миротворча діяльність» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С2 «Політологія».

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Modelski G., Tompson W. R. Leading Sectors and World Powers: The Coevolution of Global Politics and Economics. Columbia: University of South Carolina Press. URL : https://books.google.com.ua/books?hl=en&lr=&id=a-mMKb5fPKEC&oi=fnd&pg=PR13&dq=info:2ugm_xZdhssJ:scholar.google.com&ots=bv5MnR93ya&sig=QDHD57_Qu925uXGN8l7kdVuLcgw&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

2. Міжнародні відносини та світова політика: навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/25295/1/2020-Kuzy%20O%20M%20C%20Kortkov%20D%20C%20Mihaylichenko%20D%20Yu%20a%20in.pdf>

3. Міжнародні відносини та світова політика: підручник : рекомендовано МОН України / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; за ред. В. А. Манжолі. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Знання, 2014. 663 с.

4. Сенаторова О. В. Права людини і збройні конфлікти : навч. посіб. Київ: ФОП Голембовська О.О. 2018. 208 с. URL : https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/msc_6_copy.pdf

Додаткова:

1. Diehl P. F. First United Nations Emergency Force (UNEF I). The Oxford Handbook of United Nations Peacekeeping Operations. Joachim A. Koops, Thierry Tardy, Norrie MacQueen, and Paul D. Williams (Eds.). Oxford, UK: Oxford University Press, 2015.

2. Hatto R. From peacekeeping to peacebuilding: the evolution of the role of the United Nations in peace operations. International Review of the Red Cross. 2013. Vol. 95. P. 501–505.

3. United Nations Statement by the President of the Security Council: Official Document System of the United Nations. S/PRST/1994/22. URL: Retrieved from <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N94/202/90/PDF/N9420290.pdf?OpenElement>

4. Акулов С. Міжнародні миротворчі операції як політичний інструмент врегулювання воєнно-політичних конфліктів. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8765/16-akulov.pdf?sequence=1>

5. Білоцький С.Д. Миротворчі операції НАТО в Південно-Східній Європі: міжнародно-правовий аспект. К.: 2010. 270 с.

6. Габро, І., Гринюк, А. Миротворча діяльність у зовнішній політиці Канади. *Старожитності Лукомор'я*. 2023. Вип. 3. С. 82-90. URL: <http://www.lukomor.mosk.mksat.net/index.php/lukomor/article/view/215>

7. Гогоша Орест Формування поняття і принципів миротворчої діяльності ООН. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*. 2012. Випуск 30. С. 121–127. URL: https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/VLNU_Mv_2012_30_16.pdf
8. Голопатюк Л. С. Іващенко А. М., Розумний О. Д. Аналіз змін стратегії миротворчої діяльності Організації Об'єднаних Націй Резюме. *Збірник наукових праць центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України*. 2016. №3. С.48-53. URL: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/126039/120726>
9. Жукорська Я. Історія виникнення та становлення миротворчої діяльності ООН. *Часопис Київського університету права*. 2020. Вип. 4. С. 423-427. URL: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.4.2020.76>
10. Козюпа В. Проведення миротворчих операцій: виклики моритворчої діяльності. Консенсус. 2023. №1. С. 163-177. URL: <https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/53/48>
11. Котелянець О. "Цивільна складова міжнародних миротворчих місій: порядок денний для України". Аналітична записка. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalna-bezpeka/civilna-skladova-mizhnarodnikh-mirotvorchikh-misiy-poryadok-denniy>
12. Миротворчі місії ООН: в яких країнах світу проводилися та де тривають зараз. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2019/12/02 /infografika/ poli-tyka/myrotvorchy-misiyi-onn-yakux-krayinax-svitu-provodylysysya-ta-tryvayut-zaraz>
13. Миротворчість в сучасних міжнародних відносинах. URL: https://istfak-mgu.at.ua/publ/procesi_regionalizaciji_ta_globalizaciji_jak_dominanta_svitovogo_rozvitku/mirotvorchist_v_suchasnikh_mizhnarodnikh_vidnosinakh/1-1-0-14
14. Ржевська Н.Ф. Стратегічні прогнози щодо перспектив стратегічного партнерства для України. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук, праць*. 2018. Вип. 137. URL : <https://er.nau.edu.ua/items/8cba2944-df96-45ff-a734-804f1f81cd82>
15. Сліпенюк В.В. Міжнародна миротворча діяльність України в контексті забезпечення миру та безпеки в світі. *Право та державне управління*. 2022. №4. С. 22-28. URL: http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2022/3.pdf
16. Участь Збройних Сил України у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки URL: <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/mirotvorchist/>

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://irows.ucr.edu/> The Institute for Research on World-Systems
2. <https://web.archive.org/web/20051029101900/http://jwsr.ucr.edu/index.php>
3. www.rada.gov.ua – Верховна Рада України.
4. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
5. <http://www.info-library.com.ua/books.html> – Електронна бібліотека підручників.